

Lục Tinh Tân Văn

六省新聞

MỖI TUẦN RA HAI KỶ NGÀY THỨ NĂM VÀ NGÀY CHỨA NHỰT

Số: 598 N.N THỨ MƯỜI BA **BẢN LẺ MỖI SỐ: 0 \$ 05** 6 Fèvrier 1919 6 tháng giêng năm Nam Kỳ-vj

DIRECTION ET ADMINISTRATION : F.-H. SCHNEIDER, 162, Rue Pellerin, Saigon

GIÁ BÁN	
TRONG GIA-PHẦN ĐÔNG-DƯƠNG	
Một năm	6 \$ 00
Sáu tháng	3 50
Ba tháng	2 00
Mỗi số	0 08
Đổi chỗ ở	0 \$ 20
BÀI-PRÁP VÀ CÁC THỨC BÀI	
Một năm	20fr.00

PUBLICITÉ
 ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES
 Le centimètre de hauteur sur 0.065 de largeur. 1650
 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 sur centimètre au plus, soit le caractère employé.
BỔ CÁO
 Những lời rao về việc buôn bán nên gửi tới ông Đôn-quân thị trấn quân sẽ gửi cho một cái bản để ghi phân minh.

TÂN XUÂN KHAI BÚT

Mừng gặp tiết thiêu-quang chín chực;
 Cất bút tuê kinh chúc tân niên:
 Trước nguyên Thánh-thương cửa thiên;
 Ngôi rồng tuổi học vò yên Nam-triều.
 Chúc Pháp-quốc thêm nhiều hạnh phúc;
 Cuộc hoà bình giao ước từ đây.
 Chúc quan Tổng-thống chí này;
 Cầu cho qui-thể hằng ngày khương ninh.
 Người xử sở là tinh huỳnh đế.
 Chúc đồng-bang vạn tuế miêng trường;
 Cùng nhau yu mến cùng hướng.
 Cùng nhau đi đăc dưới hàng thiêu n en.
 Phần công-ly nhơn-quyền đã sẵn;
 Cầu đồng-bào, binh-dãng, tự-do.
 Bua nhau kè liên ngữ-ilo.
 Thoát vòng hắc-ám qua đó vãn-minh.
 Trước gìn giữ thời minh thì lễ.
 Bốn ngàn năm dấu để cho ta;
 Làm trái trung với nước nhà;
 Hiếu cùng cha mẹ, ấy là lễ chung.
 Giữ danh rành nghi-thất nghi gia.
 Ở trong, dưới mực trên hoa;
 Từ đây giáo dục kè ra đến ngoài.
 Sanh tai mắt đầu ai cũng thế,
 Đă có thân liên thể lo thân;
 Sĩ, nông, thời phải chuyên cần;
 Công, thương, thời phải mười phần ưu-tư.
 Này, dân-đạo có tư Báo-hộ;
 Đường văn-minh tân bộ rõ ràng;
 Học sao cho mở khôn ngoan;
 Chuyên-môn, Cao-đẳng tìm đàng tinh thông.
 Nghề làm ruộng nghề trong bốn xứ,
 Hiệp đoàn nhau dành giữ lợi quyền;
 Nỡ cho Kiêu-khách tham riêng;
 Mưu gian chước giả tự chuyên của mình.
 Trưởng công-nghệ kinh dinh chế tạo;
 Học đòi thêm trí xảo cho hay;
 Nghiệp thương mại lợi trong tay;
 Nước ta nghề ấy xưa nay vung về.
 Người độc lực chẳng hề hiệp cõ.
 Chẳng thấy ai vào số thương-trương;
 Muốn cho kích liệt phủ ương;
 Hãy toàn bần hiệp thời thương trường hẳn đời.
 Chuyển năm cũ thời thối bỏ phứt;
 Việc năm nay ra sức lo toan.
 Tiếng ta gọi giống đả vàng;
 Con nhà Âu-lạc Hồng-bàng đời xưa.
 Nhờ Tô-quốc sống thừa bốn kỹ.
 Nhìn non sông biến bi còn đay.
 Cuộc đời tiếu trưởng văn xây;
 Năm châu lưng lấy một ngày vãn minh.
 Ngẫm mà thẹn nước minh lâm nôi;
 Con trăm luận học tối chưa ra.
 Lăn lưà ngày lụn tháng qua,

An thường thì cựu trời đả bấy lâu,
 Rày rỏ mắt Hoàn-cầu các nước.
 Lên vô-dải kè trườ người sau;
 Đồng-bang ta, tính làm sao,
 Ngày nay tình ngó cùng nhau lo trườ;
 Theo Âu, Mỹ đờ đường rào tới;
 Mưa dầm-đả nay đời mai trườ.
 Lâm cho về tiếng Á-đông;
 Lâm cho rang đầu tiên rườ muốn thu.
 Lời quê kịch ngu phu siên kiến;
 Miron ngôi lòng gió tiếng phân trườ.
 Gọi là khai bút tân xuân;
 Thi phi công luận còn phần khản-quan.
 L. T. T. V.

Ràng giữ gìn chút

(La peu de Surveillance s. v. p.)

Saigon chẳng con nào ngờ sự cướp giật, hàng nghe, hàng thấy mỗi đêm, song chẳng nhiều cho bằng trong tiết xuân này, trộm cướp nghe đồn gióp.

Đầu ai nghe đồn cũng đả cho lại gần tét, pên moi đến thế, rằng người Annam, gần tét đầu giàu đầu nghèo thấy đều lo lắng, một là ăn mặt phũ phây, hai là ngỏ nguê cõ bạc, nén nghèo thế gi cũng buồn-chối qu-ô-ô cho cõ. Lời nói này hủn lư, quá quyết yáy, song phải xét, nghèo mà buồn-chối qu-ô-ô vui chơi ba bữa chõ thõa, qu-ô-ô phải cách thì chấp phứt cho trạch; nén trách cái cách qu-ô-ô của cũ bất lượng, một năm chỉ cuối chẳng hề làm động móng tay, mà hễ gần tét, rườ muốn ra so sánh, tân bản bần bạc, xài-xi chẳng đẽm, như chẻ nhà giàu vậy mới cam cho; chẳng chịu thua sút ai cả thầy. Tánh tự kiêu, chũ vậy mà không tiền mới liêu sao? Từ nhơn-phải linh kè bất lượng, chũ đàng đõn ngõ. Miên đàng phũ, mả là let thì thối, kè chỉ đẽm mả nghĩa. Vì vậy nèn, kè từ lữ, tũn thàng chấp tới nay, người bị cướp giật nhiều lắm, như là đàng Saigõn, Chợ-lớn, vạ khời trại linh, tới chõ giáp ranh, quân bắt lương thường nư nhau núp bõng. Văn biết linh kè linh tuấn, vì nhiều người bị cướp kờ nài, cõ rình bắt được mả phèn, song chẳng đứt, bắt cõp này tới tếp khác. Chẳng những chặn đàng Saigõn-Chợ-lớn mà thõi, mấy ngày sau đây chặn cho tới đàng trước nhà-thờ quan Huynh-sĩ chạy lên đàng Chasseloup Laubat mà giết. Chẳng đõi khuya, lối chín giờ tối, đả nghe tiếng người la ó. La chũng nào thì cả chẳng hễ thấy linh tuấn tiếp cứu. Thăm chỉ tại ga xe-lừ đàng Lagrandiere cõ mà cũng không cõ linh. Chẳng hay tại sao Tuần-thành không cõ cất linh tuấn cõnh đõ, hay là cõ má tại linh tuấn không gìn phận sự?? Nều

qua cõ mà linh tuấn không giữ ven phần chữ trách, xin quan Đốc-ly Tuần-thành ra on sửa tẽ, biểu rằng giữ gìn chút má! Phải biết dân thành-phõ đõng thuế đõng mả lấy sự ăn er nhân lạc, nếu trộm cướp đảy, không người gìn giữ, thì dân phải đõng thuế làm chi. Vậy thì dân cõ quyền kêu nài, xin số Tuần-thành rằng giữ gìn giùm chút.

ĐẠI-NHƠN

(Grand homme)

Thường thường tục xưng hô, đầu thì từ bên Tàu sau dùng đến Nam viết là nước, đõng-vời Tàu, mỗi khi xưng hô một người bẻ rên, hoặc người cõ danh dự, cũng là đõng đũng xưng hô chũ vi thương-quan; bất luận là viết thơ từ giấy mà gi, đõn trang li cũng dùng chữ Đại-nhơn đàng thế cái danh hiệu cho người đõ; nghi cũng phải, vì tiếng tôn trọng phải biệt riêng dùng với kè trên; cũng như là Qui-chũc Nhơn-õng Tiên-sanh Qui-thai v. v. Tuy cách dùng và hàng người mà phân từng tiếng. Song phép thì dùng vậy chõ nghi cũng li người xưng bực Đại-nhơn, đõng đũng chữ Đại-nhơn, cho đàng vi. Nghĩa chữ Đại-nhơn là chỉ vào một người cõ lòng nhơn hậu, cõ lượng bao dung, biết đả kè tài năng, biết thương người hèn hạ, không tham lam, không đõi đả, không chửa lòng đõc hiềm, không cru đả oán thù, lượng rộng khoan thai, vi đõng song bình vậy. Sách cõ câu: Đại-nhơn nãng dung nhơn, nghĩa là bực Đại-nhơn cõ lòng rộng rãi dung thứ cho người, lại cõ câu: Đại-nhơn bất thất xích tử chi tâm, nghĩa là bực Đại-nhơn chẳng làm mịch lòng mái từa con sát. Đại-nhơn như vậy, mới xưng đàng cho, mới gọi thiết là Đại-nhơn; chẳng phải là quyền cao, chức trọng, thế cũ, oai nghiêm, lượng bàu, lộc nhiều, kêu dẫu đả đõ, mà cho rằng bực Đại-nhơn tất cả đàng; trừ trung đũng cõ người thõ; cũng cõ người thì thể kiêu nhơn; riêng đũng thù khích bươi móc việc nũ nhõn, đũng câu cho phỉ lòng ích kỷ. Nhơn-phẩm đả vậy, tuy bẻ ngoài chũng sợ quyền hành ai phứt, chõ kỳ trung chẳng phục chút nào.

Vì sao mà cõ tiếng Đại-nhơn? Thành hiên xưa đặt đẽ rất hay, cõ chữ Đại-nhơn mới đẽm chũ Tiên-nhơn ra đẽ mà phân-đõi. Chũ Tiên-nhơn, nghĩa cũng thâm-thầy như chũ Đại-nhơn vậy; chẳng phải tiu-nhơn là người nhõ mơn, li tiền đũ; đũ người danh vi lớn lao cho mỷ đả đũ, mà lòng nhõ nhen, sự mao cầu li hay cru lòng đõc ác, thì cũng chũ là loài tiu-nhơn; còn đũ kè hèn hạ không cõ chức phận gi mà

nhơn phẩm tốt, cõ lượng rộng, cõ lòng nhõn, biết cách ở ăn cùng kinh, không tham lam của phi nghĩa, không tìm kiếm lợi nhõ nhõi, mà làm cho người thiết-thai, người đũng vậy, tuy vò danh dự, cũng cho là xứng bực đải-nhơn. Chũ Đải-nhơn, Tiu-nhơn phân biệt vớ nhau chũng đõ thõ; ngoài ai nhõn phẩm đõ, thì ai cũng hình hai đũm mục, thân thế ngu quon, si lự khác gi vớ ai, sự phi qui bản cũng li đẽ thương luân gi chõ đõ.

Đõm thấy, thế tình đẽn đõn, xiết nỗi giùm ghè thay!!! Nào là kè tâm-xả khâu-mắt, nào là người diện thì bõ phi, chẳng quan câu liêm sĩ là chi, miên cho đũng toại kỳ sữ đũc. Than ói! Người thõi cõn tiếng đẽ đõi, chẳng muốn lưu danh, mà ưa lư xu; chẳng nói cõ họa phứt báo ứng chũng chẳng, song đẽn một ngày kia, đũu cho khuất lấp về đũới núi vãng, đẽ bưng miêng thế gian, ó danh nan thực. Ai ói! Trăm năm đả đả thì mợc, ngàn năm đả miêng hay còn tro lơ.

TÙNG-LÂM.

Ấu-châu binh phí

(Le coût de la guerre d'Europe)

Trận giặc Ấu-châu mới tan rồi đây, ai nãy đều rõ thột là một trận giặc cả đẽ trong hoàn cầu, từ xưa chưa từng thấy. Bốn năm đũ binh phí biết bao kè xiết. Cho đẽn ngày nay, cũng chưa biết chắc mỗi chiến quốc hao bao nhiêu người, tổn bao nhiêu của.

Qui báo Daily Mail, là báo của Ấng-Lê ở thành Luân-Đôn (Londres) cõ tính số quân số của mỗi chiến quốc và chết và mang tật, thương tích, không làm chi đũc như này vậy:

Australie	6,000,000 người
Autriche	4,500,000 "
France	4,000,000 "
Italie	1,500,000 "
Grèce	750,000 "
Belgique	350,000 "
Roumanie	350,000 "
Bulgarie	200,000 "

Tổng cộng: 18,550,000 người
 Nếu đẽm số binh của Angleterre với Russie bị tổn mà nhập vớ, thì hao gần hai mươi sáu triệu người cõn đũn đũn.

Còn đũm của mỗi nước chịu tổn phõng tũn ra như này:

Angleterre	52,000,000 0.000500
France	32,000,000 000 00
Etats-Unis	20,000,000 000 00
Russie	30,000,000 000 00
Autriche	20,000,000 000 00
Allemagne	39,000,000 000 00
Bulgarie và Turquie	5,000,000 000 00
Các chiến quốc khác	10,000,000 000 00
Tổng cộng:	208,000,000 000 00

Phản quan báo

(Partie officielle)

- Thăng Thông-phần nhì hàng
- M. Ng.-vân-Dương, Thăng-phần tam hàng
- Thăng Thông-phần tam hàng
- MM. Huỳnh-v.-Tuyết, Thăng-phần tứ hàng
- Trần-v.-Hưng, " "
- Lê-v.-Thôn, " "
- Thăng Thông-phần tứ hàng
- MM. Nguyễn-v.-Thang, Thơ-ký nhứt hàng
- Dương-tôn-Tin, " "
- MM. Trần-v.-Ty, Thăng-Thơ-ký nhứt hàng
- Trần-v.-Vinh, " nhì " "
- Lê-trung-Hiếu, " tam " "
- Phạm-v.-Long, " tứ " "
- Lê-thái-Hòa, " " " "

Lên chef-ouvier tam hàng:

Nguyễn-v.-Ngô, chef-ouvier tứ hàng

Lý-v.-Dương id

Lên chef-ouvier ngũ hàng

Nguyễn-v.-Ba, chef-ouvier lục hàng

3. - Nam-chức thuộc Toà-hành và Tân-đảo.

- Thăng Thông-phần hạ ba.
- Ông Nguyễn-v.-Dương, thơ ký thiết tho nhứt hàng (Identité)
- Thăng Thơ-ký thiết tho nhứt hàng.
- Thầy Cao-quất-Dương, thơ ký thiết tho nhì hàng (Identité)
- Lý-v.-Vân id
- Thăng Thơ-ký thiết tho nhì hàng
- Thầy Nguyễn-trung-Thu, thơ ký thiết tho tam hàng (Immigraticn)
- Thăng Thơ-ký thiết tho tam hàng:
- Thầy Nguyễn-v.-Lang, thơ ký thị sai nhứt hàng (Immigration)
- Nguyễn-v.-Thơ id (Identité)
- Thăng Thơ-ký thị sai nhứt hàng:
- Thầy Dur-v.-Giông, thơ ký thị sai nhì hàng (Identité)
- Thăng Thơ-ký thị sai nhì hàng:
- Thầy Đỗ-v.-Thuần, thơ ký thị sai tam hàng (Identité)
- Nguyễn-v.-Manh id (Immigration)
- Thăng Thơ-ký thị sai tam hàng:
- Thầy Ng.-v.-To, thơ ký học tập (Identité)
- Trần-v.-Cư id
- Lê-v.-Mường id (Immigration)

Bổn-quản mắng chửi qui chế cao tháng.

Văn Uyên

(Variété littéraire)

Vịnh cảnh xuân
 Màu xuân ai khéo vẽ nên xinh;
 Có cảnh phong quang gấm có tình.
 Số điệp chào người hay trước gió
 Đồn oanh đục khách hát trên nhành.
 Rượu nồng bạch-cúc vơi đầy chén,
 Trà đậm hồng-mai rót cạn bình.
 Để đặng ngân vàng mua một khác,
 Càng nhau vắn hội cuộc tân đình.

Tiết mùa xuân
 Chín chục thiếu-quang đặng mấy lần,
 Chơi xuân rồi lại tiếc cho xuân.
 Huê tin ngộ hạnh vừa nguyên-đán;
 Tuyệt điểm sân mui đã hạ-uân.
 Muốn thớ non sông nào biến đổi,
 Một vòng trời đất khéo xây ván.
 Khuyến ai hãy tiếc ngày niên thiên:
 Bạch phát thanh-dương nhâm cũng gần.

Xuân nhứt hoài tinh
 Chẳng biết vì ai luôn giải giấu:
 Ôm cầm xui gây khúc xuân sầu.
 Nghe oanh, mừng tượng tin ngoài ngõ,
 Thấy nguyệt thừa ưa dạo dưới lầu.
 Rượu chước lưng hồ chưa cạn chén,
 Tai để lạc vận chớ thành cầu.
 Gió đong tróm hỏi đờ năm ngoái,
 Cảnh chớ vườn tây bóng ở đâu?

Xuân nhứt tức cảnh
 Tai nghe tiếng pháo nổ tung bùng;
 Đờ khắp Châu-thành ngoạn cảnh xuân,
 Chén chước đường-quay xe ngựa chặt;
 Ôa ào rap-hát rống kèn rần.
 Gái đánh là lệt khoe vòng xiêng,
 Trai cũng se sua diện áo quần.
 Chẳng biết đi đâu nón ước thề?
 Rằng qua năm mới lệ đi riêng.

MINH-CHAU

Đề ăn mày ở đâu?

(Où mettra-t-on les mendians?)

Hãy cắt nhà riêng nuôi dưỡng ăn mày
 Trót mấy tuần nay, vì dư-luận phần nần về sự bần-nhơn hành-khất, đã chận hết các nẻo đường lại còn bươn vào chốn đông người mà xin, làm cho người ta bang dĩnh. Bởi đó mà số tuần-thành bắt ăn mày hôm rày đã bộn. Bắt là cố ý diệt lệ, song chưa rõ số tuần-thành bắt ăn mày là những kẻ lạt-nguyên, không làm chi được, túng phải xin ăn, để đầu, nhốt đầu, hay là đem đi đâu? Ấy là đều phần nhiều trong bả tánh muốn hỏi đó.

Thoán lại những người rũi sanh khiên chi chẳng, chớ ai đem thấy phân người khốn-khò đến thì lấy chẳng động niềm đồng loại. Thì cũng chẳng thì thì thôi, hà nhân tâm buông lời rập buộc. Tuy hai vậy mà cũng không sao, miễn thân bần-nhơn có nơi ăn dưỡng. Chẳng hay thành-phố Saigon đã có sấm-sân nơi ăn dưỡng cho bọn khất-cái ấy chưa? Nếu chưa có thì bắt làm chi, nhốt để chỗ nào cho tiện? Vả lại thành-phố Saigon chẳng phải nghèo, xuất tiền cắt nhà ngan dài độc mà tiếp qui-nhơn còn đặng thay, hà-huống một cái đường-đường cho ăn mày, vì sao không lập? Thuở xưa, nghĩa là buổi cựu-trào, chẳng hề thấy ăn mày xin cái chĩa, vì phép nước xưa buộc kẻ ăn mày ở làng nào thì làng nấy phải xuất công-nhò một cái đường-đường riêng cho ăn mày thì từ nhiên, ở chỗ ăn cơm, bần nhơn chẳng cần hành khất. Còn như Chánh phủ nếu muốn trong xứ không có ăn mày, thì cứ y lệ xưa, cho lang xuất công-nhò, lập đường-đường cho ăn mày ở.

TỰ DO DIỄN ĐÀNG

(Tribune libre)

Cái chi mà nghĩ không ra
 Thời, để tôi nghĩ dùm cho, miễn là lúc-châu chớ trách công-giáo-tho theo.
 Tôi xem tờ Nông-cổ-miền-lâm hôm rày, thì nghe ông Nguyễn-kim-Đình (chủ bút Công-luận-báo) Ngài than phiền có một chuyện nghĩ không ra, sau khi ông Nguyễn-chánh-sát (chủ bút Nông-cổ-miền) cũng than nghĩ không ra nữa. Thì tôi xét lại cái đờ nghĩ không ra của ông đó, chẳng phải khó như: Đệ nhất sơn di siêu bắc hải (kẹp núi Thái sơn nhay ngàn biển bắc) mà gọi rằng là núi, là rừng đặng, nghĩ không ra; vì thiệt là nghĩ không ra; chớ như việc nghĩ không ra của hai ông chủ bút đây thì ví dụ như: ví Trương giã nhĩ chiết chi (ví kẻ tuốt tác biểu mà tước một nhành cày) thì nào có phải là khó, mà đi nói rằng làm không đặng, nghĩ không ra; ấy tại chàng muốn làm, chớ chẳng phải làm không đặng; ấy tại chàng muốn nghĩ, chớ chẳng phải là nghĩ chẳng ra.

Và một ông thì thông minh tới chúng, một ông lại trí huệ hơn người, mà việc để như rứa, sao còn đờ nghĩ nói rằng nghĩ không ra!
 Sự nghĩ không ra này, là tại ông Nguyễn-kim-Đình nghĩ ra rồi, mà than

nghe không ra vậy đờ cho người tiếp ứng mà chơi cho vui y muốn, đó thời, chớ không phải hai Ngài thiệt nghĩ chẳng ra, mà hôm rày tuy là hai ông luận trường luận đoán, nói theo nẻo cao, thì rất vui rất ngộ, nhưng mà tôi e cho hai Ngài lạc cực sanh bi, cao thấp vớ nhau cho quá rồi phải trở nên ức bứt mà một máu mưa máu đi chẳng lVay chẳng vắn bly cho hai trang tuần kiệt anh hùng lảm ru. Nên tôi mới lấy cái lời ăn ngữ của hai Ngài, mà tỏ cho lục-châu tường tận, và khuyến gián hai ông, đờng có chơi chơi thiệt thiệt với nhau, thì từ nhiên giải đặng sự phiền não, mà ăn đờng ngũ ngon, chẳng còn ức hoạt những sự nghĩ không ra mà trước. Ấy gọi là đầu nam mà chữa bắc, vô phiến đầu não hậu-chị-châm, từ như thiệt phong khô đứ, bắt tay mới hồ-trung chi được, biến tướng khảm mặt nhơn sru.

Bây, xin lục-hầu đề tại mà nghe tôi giải cái vấn đề của nai ông chủ bút và ông Nguyễn-kim-Đình, là một ví xuất hồ loại bạc bỏ tay, Ngài lập cái vấn đề nghĩ không ra đó; là ngài đã nghĩ ra rồi, nên Ngài hỏi vậy đờng cho nào đờng thiên hạ mà chơi, chớ người ta thì tưởng nghĩ, sao lại nghĩ chẳng ra để mà đi hỏi ai nữa. Như cái vấn đề hỏi nghĩ không ra đó, là cái khái-huợc-của người ấy là bạc xấp xỉ cũng một tay (cầm cờ nắm cờ) mà đờng tưởng khích tướng cũng một miền song là trời sanh Công-cần lại có Khổng-minh, nên bẻ Nông-cổ-miền-đám có ông Nguyễn-chánh-Sát, ông thầy ông chủ bút Công-luận-báo lập thế như vậy, thì chắc sao Ngài cũng có mĩa cười mà rằng: thử nài đờng nghiệp dục tá ngộ chi thiệt chiến hào cường? U' thì ngộ bắt khả bắt y tha, nhiên diệt bắt khả bắt ngôn tha chi để huân, vậy thì ta tưởng kẻ tự kể, mà thọc cá hai đàng, ấy là giúp va; mà cũng phá va chơi mới ngộ; chớ nên ông Nguyễn-chánh-Sát lập ý rồi mới đặt một bài rằng: khó chi mà nghĩ không ra, từ ngữ của ông có khoan có nhẽ, có thấp có cao, ngọt như đường một mặt, bèn, bèn quá gớm-giao, nói thì nói Tân-kế tác-quái, đã không sót chửng tọc kẻ rãng, đầu cho Đỗ-bị Thập-pương nghệ cũng van đầu bẻ óc; vạch thì vạch những chuyện bày thừa xui kiện, đầu cho ông phạt trên bàn nghe công vô mặt lộn gan, ấy vậy mà hay, thiệt là kỳ phùng đời thú, tướng ngộ lương-tái, ông Kim-Đình cũng biết, biết rồi mà giả chờng tự nhiên như Lưu-quan-Xuân giả

hình gỗ ngồi trên thành thượng, để cho An-lục-Sơn nó bắn vãi vào mình không núng, không lay, thiệt là tướng tài gia nhĩ bất kinh, bình lảm trận nhĩ bất uỷ, chơn tướng tài gia.

Sau đến ngày 7 janvier 1919. ông Kim-Đình có đờng vào Công-luận báo mà nói như vậy: sao ông Nguyễn-chánh-Sát không giải giùm cái vấn đề nghĩ không ra của tôi, lại thêm đờng mà nhất tội như vậy? Tôi thấy cái lời nói của ông Nguyễn-kim-Đình thiệt là rất phục, phục chớ rất sợ, rất coi, coi trơ như đá, thầy vững như đồng, Dầu có ai tự nhận cũng trời thay ấy; đầu cho Đỗ-thập-nước có mặt gian may đây, nghe qua cũng báo, mà nếu ông Nguyễn-kim-Đình tinh thần cứng cỏi, như thế, đầu ông Chánh-Sát có vạch lông vit cho mày cũng không nao-nư, cũng có việc mà nói tới mải.

Nên tôi đờng thầy ông Nguyễn-kim-Đình vì câu nghĩ vụ, mà có đờng; chuyện đã bắt hình mà tưởng lảm như vậy đờng hoặc trong đờng nghiệp, có đờng tâm, nao để đầu mới 2 quân báo chương đã có hai ý. (Ồn như ông Nguyễn-chánh-Sát cũng vì đờng nghiệp, nên nói mà chẳng bị chổng quỳ-đồng, nói đã tới nơi, mà cũng thọc đờng tình, thời đã quá trốn. Nay Lục-tinh đã thấy rõ cái hành tàng hư thiệt, cho là chính gói chớng với chươn-cu, nếu kịc-y phá nhau hoà, mà không phá cao là, rồi phải hóa ra ức úc mà trào máu mửa máu với nhau, có phải là lảm cho khác-quan cả hai từ qui-báo bởi ời thường thay, tiếc thay hai ông chủ bút: hu hu...
 Phnompenh, le 27 janvier 1919.
 DAN-DAT-TRUONG.

Tục ngữ đình chánh

(La reforme proverbiale)

Với Lê-Sum
 Chớ sai đã sửa xin hãy đờ lay. Còn tiếng tu-tốp là tiếng tu-tốp thì muốn nói đó. Bởi để sai đầu ra tốp Lê-tiên-Sanh lắt, tôi chịu. Tu-tốp là tốp.
 Mưa như cầm chỉnh mà đờ là tục ngữ của mình, của Annam, chớ chỉnh muốn đờ chỉnh cũng đờ: chỉnh là ché Lê-tiên-Sanh không biết hay sao? Mưa như cầm chỉnh mà đờ là mưa xóc đờ Lê-tiên-Sanh (pluie torrentielle)
 Bày giờ hỏi Lê-tiên-Sanh:
 Ter. - Chửi gắt cũ kiếu nghĩa là gì? Tục ngữ ấy bởi đầu mà ra? Người tục-tiên-sanh có nên đờng chăng?

Cha chả! M. Quế ăn mặc ngộ quá, phải chơi đầu. Mà thiếu một món. (Chờ chi y-don mua thứ thuốc van DOLLAR chánh, thuốc LANGSA hiệu MARYLAND THUONG HANG mà hút, thì bặt là tuyệt-hào, không sai một cent.)

2
 Có
 sanh
 chán
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

THƯỚC LÁ VÂN RỜI HIỆU JOB

là một hiệu thuốc tốt nhất. Những người ghiền thuốc mà muốn giữ vệ-sanh, khỏi hư phổi, không ráo cổ họng, thì nên dùng thuốc hiệu này mà thôi.

THƯỚC LÁ VÂN RỜI HIỆU JOB

THẬT GIẤY VÂN THUỐC LÁ-HIỆU

JOB

Cửa ông Jean BARDOU chế ra, hiệu mẫu đã ký tại Tòa-án Nay con trai ông ký là ông Pierre BARDOU nổi nghiệp

Ai là chẳng biết Giấy vân thuốc là JOB, là hiệu giấy tốt nhất Giấy chấy được hết không có tàn

Xưa nay kẻ đã hàng nghìn người làm mạo giấy JOB, vì giấy JOB là giấy tốt nhất trong thế-giới, nhưng bòn-hiệu đã thừa các tòa-án, đã nghĩ xử trọng phạt các nhà làm mạo rồi.

VẬT HÚT THUỐC HIỆU JOB

là bảo thủ sức khỏe và lại là ranh mãnh thuốc ngon.

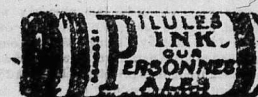
TÌ VI CỎ BÌNH

Trong cơn trời nóng bức, nếu ti vi có bình thì lấy làm niềm nhõa cho mình làm phải dịp bị cho nghiêm nhứt vì trong cơn nắng

Ti vi không dưng tốt thì phải mau mau mua thuốc Píules Pink mà uống cho khỏi diêm tri. Thuốc Píules Pink có công làm và lại rẻ tiển.

PILULES PINK

Trong các hiệu thuốc cơ bản, có thể mua thuốc của ông de MARI et LAURENS.

TRẠI THỢ-MỘC CHẠM VÀ CĂN Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Trại thợ dùng toàn cặm-lai, trác, gỗ đóng các món theo kiểu kim thời.

Le Directeur-Gérant : F.-H. SCHNEIDER

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER 7, Boulevard Nordom.-SAIGON

NAM VIỆT SỬ KÝ, chữ Langsa ba quyền. 1. Sơ khai nước Anam. 2. Đời nhà Ngô tới Nguyễn. 3. Đời Nguyễn tới Đại-pháp.

Thứ rượu này hay hơn nguyên khí. Trừ hàn nhiệt. Thêm sức cho trai tráng.

KHẢ KỶ Mặc cho khỏi làm lạc mà thiết hai cho chữ qui khách thì hãng Dubonnet rao cho ai nấy hiệu rằng: Rượu hiệu Dubonnet này

Hãng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY đường Kinh-lập, số 68, SAIGON

Thuốc điều hiệu này Bao xanh, đã to mà lại vắn chắc.

Hãng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY CHỖ VÀO XỬ BÁN ở đường Kinh-lập môn bài số 68, SAIGON

RƯỢU THUỐC HIỆU JOB QUINA GENTIAN

Của Hi-ệu Saint-Paul sau đây. Là một thứ rượu bổ làm cho con người đang trường thọ. Những người nào muốn đứng trường thọ và chống

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP

Chưa vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, ti vi không dưng tiêu, thì hãy mua rượu

Lời tự thuật của một người đi du lịch

Trong buổi tối đi du lịch xử này sang xử kia tôi hay xử thuốc điều không biết bao nhiêu mà kể.

PILULES FOSTER

Remède spécial pour les maladies des reins et de la vessie

福德氏秘製保腎丸 人身之血每三分鐘經過腎府一次俾血中之渣滓毒液棄諸尿管

La Véritable Marquo

Advertisement for M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 8 rue Cathol, SAIGON. Includes text: 'CÓ MỘT MINH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN THAY MẶT CHO NHÀ ĐỐC SÙNG VÀ LÀM XE MÁY'.

Le Maire de la Ville de Saigon. Certificat de légalisation de la signature. Saigon - Imp F.-H. SCHNEIDER